

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.1.2007
KOM(2007) 2 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Begrænsning af den globale opvarmning til 2° C
Vejen frem for 2020 og derefter**

{SEK(2007) 7}
{SEK(2007) 8}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Begrænsning af den globale opvarmning til 2° C
Vejen frem for 2020 og derefter**

1. RESUMÉ

Klimaet ændrer sig. Der er et presserende behov for at begrænse ændringerne til et kontrollerbart niveau. EU må træffe de nødvendige interne forholdsregler og gå i front på internationalt plan for at sikre, at de gennemsnitlige temperaturstigninger på verdensplan ikke overstiger det forindustrielle niveau med mere end 2° C.

Denne meddelelse og den ledsagende konsekvensanalyse viser, at dette er teknisk muligt og økonomisk overkommeligt, hvis de største emissionslande handler hurtigt. Fordelene overstiger langt de økonomiske omkostninger.

Denne meddelelse henvender sig til Det Europæiske Råd i foråret 2007, som bør beslutte at se EU's energi- og klimapolitik i en integreret og overordnet sammenhæng. Den er en opfølgning af meddelelsen fra 2005 "At vinde kampen mod den globale klimaændring", som fremlagde konkrete anbefalinger til en EU-klimapolitik og opstillede nøgleelementerne i EU's fremtidige klimastrategi. Ved beslutningen om, hvilke skridt der bør være de næste i vores klimapolitik, bør Det Europæiske Råd træffe beslutninger, der forbedrer mulighederne for at indgå en ny global aftale til opfølgning af Kyoto-protokollens første forpligtelser for perioden efter 2012.

Meddelelsen foreslår, at EU inden for rammerne af internationale forhandlinger forfølger målsætningen om senest i 2020 at opnå en 30 % reduktion af drivhusgasemissionerne (GHG) fra de udviklede lande (set i forhold til 1990-niveauet). Dette er nødvendigt for at sikre, at temperaturstigningerne på verdensplan holder sig inden for 2° C-grænsen. Indtil der er indgået en international aftale, og uden at det berører EU's position i internationale forhandlinger, bør EU allerede nu påtage sig en fast ensidig forpligtelse til at gennemføre mindst en 20 % reduktion af drivhusgasemissionerne senest i 2020 gennem EU's emissionshandelsordning (EU ETS), andre klimapolitikker og energipolitiske initiativer. Derved vil EU kunne udvise internationalt lederskab på klimaområdet. Det vil også være et signal til erhvervslivet om, at emissionshandelsordningen (ETS) vil fortsætte efter 2012, og vil tilskynde til investeringer i emissionsreduktionsteknologier og kulstoffattige alternative energikilder.

Efter 2020 vil emissionerne fra udviklingslandene overstige emissionerne fra den udviklede verden. I mellemtiden skulle vækstraten i de samlede emissioner fra udviklingslandene begynde at falde efterfulgt af en samlet reduktion i absolutte tal fra 2020 og fremefter. Dette kan opnås, uden at det påvirker deres økonomiske vækst og fattigdomsbekæmpelsen, ved at iværksætte den brede vifte af energi- og transportrelaterede foranstaltninger, som ikke blot har et stort

emissionsreduktionspotentiel, men også i sig selv indebærer umiddelbare økonomiske og sociale fordele.

Senest i 2050 skal de globale emissioner være nedbragt med op til 50 % i forhold til 1990, hvilket indebærer, at emissionerne i de udviklede lande skal nedbringes med 60-80 % senest i 2050. Mange udviklingslande skal også nedbringe deres emissioner betydeligt.

Markedsbaserede instrumenter som EU ETS vil blive et centralt middel til at sikre, at Europa og andre lande når deres mål til de lavest mulige omkostninger. Regelrammerne for perioden efter 2012 skulle give mulighed for at sammenkæde nogenlunde ensartede indenlandske handelsordninger med EU ETS som hovedhjørnestenen på det fremtidige globale kulstofmarked. EU ETS vil efter 2012 fortsat være åben for CO₂-kreditter fra mekanismen for bæredygtig udvikling og projekter for fælles gennemførelse under Kyoto-protokollen.

EU og dets medlemsstater bør beslutte at gennemføre en betydelig forøgelse af investeringerne i forskning og udvikling inden for energiproduktion og energibesparelser.

2. HOVEDUDFORDRINGEN: OPFYLDELSE AF 2° C-MÅLSÆTNINGEN

Der er stærke videnskabelige beviser for, at det er bydende nødvendigt at gribe ind hurtigst muligt for at få kontrol med klimaændringerne. Nylige undersøgelser som f.eks. Stern-rapporten peger på de enorme omkostninger, der er forbundet med ikke at gribe ind. Omkostningerne er ikke blot af økonomisk art, men også af social og miljømæssig art og vil især falde på de fattige, både i udviklingslandene og i de udviklede lande. Manglende handling vil få alvorlige konsekvenser for den lokale og globale sikkerhed. De fleste løsninger ligger lige for, men regeringerne må foretage politiktilpasninger for at gennemføre dem. De økonomiske omkostninger ved at gøre det er ikke alene overkommelige, men håndteringen af klimaændringerne medfører også betydelige fordele i andre henseender.

EU's målsætning er at begrænse den gennemsnitlige temperaturstigning på verdensplan til under 2° C i forhold til det førindustrielle niveau. Derved begrænses klimaændringernes indvirkning og sandsynligheden for massive og uafvendelige forstyrrelser i det globale økosystem. Rådet har noteret, at dette forudsætter, at de atmosfæriske koncentrationer af drivhusgasser holder sig et godt stykke under 550 ppmv CO₂-ækvivalenter. Ved at stabilisere de langsigtede koncentrationer på ca. 450 ppmv CO₂-ækvivalenter er der en 50 % chance for at opnå dette. Dette indebærer, at de globale drivhusgasemissioner topper inden 2025 og derefter falder med op til 50 % inden 2050 i forhold til 1990-niveauet. Rådet har erklæret sig enig i, at de udviklede lande fortsat må gå i front og reducere deres emissioner med mellem 15 og 30 % inden 2020. Europa-Parlamentet har foreslået et CO₂-reduktionsmål for EU på 30 % for 2020 og på fra 60 til 80 % for 2050.

Denne meddelelse peger på mulige realistiske og effektive foranstaltninger i EU og globalt, som vil gøre det muligt at opfylde 2° C-målsætningen. Den reduktionskurs for drivhusgasemissionerne, der opstilles i konsekvensanalysen, er et omkostningseffektivt scenario for opfyldelse af 2° C-målsætningen. Det slår til lyd

for et emissionsreduktionsmål for de udviklede lande på 30 % senest i 2020 i forhold til 1990-emissionsniveauet. Det viser også, at emissionsreduktioner i de udviklede lande alene ikke er tilstrækkelige. Emissionerne fra udviklingslandene forventes at overstige emissionerne fra de udviklede lande senest i 2020, hvilket vil mere end opveje de mulige reduktioner i de udviklede lande efter dette år. Effektiv handling over for klimaændringerne forudsætter derfor en opbremsning i væksten i drivhusgasemissionerne fra udviklingslandene og en vending i udviklingen i emissionerne fra afskovning. Endvidere vil en bæredygtig og effektiv skovbrugspolitik øge skovenes bidrag til den samlede reduktion af drivhusgaskoncentrationerne.

3. OMKOSTNINGERNE VED AT LADE STÅ TIL OG VED AT HANDLE

Kommissionens meddelelse fra 2005 "*At vinde kampen mod den globale klimaændring*" viste, at fordelene ved at begrænse klimaændringerne er større end omkostningerne ved at gribe ind. Nylig forskning bekræfter klimaændringernes virkninger over en bred kam, herunder på landbruget, fiskeriet, ørkendannelsen, biodiversiteten, vandressourcerne, dødeligheden som følge af varme og kulde, kystområderne og skaderne som følge af oversvømmelser.

Virkningerne af klimaændringerne vil efter al sandsynlighed blive ujævnt fordelt. Nogle områder i EU vil lide uforholdsmæssigt meget under dem. F.eks. i Sydeuropa vil klimaændringerne formentlig medføre et fald i kornafgrødeproduktiviteten, forøge den varmerelaterede dødelighed og få negative konsekvenser for betingelserne for turisme i sommerperioden.

Stern-rapportens peger på, at klimaændringerne er resultatet af det største markedssvigt, verden nogen sinde har oplevet. Det forhold, at omkostningerne ved klimaændringerne ikke er blevet indregnet i de markedspriser, der styrer vores økonomiske adfærd, bærer i sig enorme økonomiske og sociale omkostninger. Omkostningerne ved at lade stå til, som af Stern-rapporten skønnes at udgøre 5 til 20 % af det globale BNP, vil i uforholdsmæssig høj grad falde på de fattigste, som har den mindste tilpasningsevne, og derved forværre klimaændringernes sociale følgevirkninger.

I 2030 forventes verdens BNP at være næsten dobbelt så stort som i 2005. BNP-væksten i de største emissionslande blandt udviklingslandene vil være højere end BNP-væksten i de udviklede lande. Konsekvensanalysen viser, at global handling over for klimaændringerne er fuldt forenelige med global vækst. Investeringer i en kulstoffattig økonomi vil kræve ca. 0,5 % af det samlede globale BNP igennem perioden 2013–2030. Dette vil kun reducere den globale BNP-vækst med omkring 0,19 % årligt frem til 2030, en brøkdel af den forventede årlige BNP-vækst på 2,8 %. Dette er en forsikringspræmie at betale for en betydelig nedsættelse af risikoen for uafvendelig skade som følge af klimaændringerne. Vigtigere er det, at den er en klar overdrivelse af den indsats, der er nødvendig, idet der ikke er korrigeret for de tilknyttede sundhedsmæssige fordele og den forøgede energiforsyningsikkerhed, og der er heller ikke taget højde for den formindskede skade som følge af undgåede klimaændringer.

4. FORDELENE VED AT HANDLE, FORBINDELSE MED ANDRE POLITIKOMRÅDER

Olie- og gaspriserne er blevet fordoblet gennem de seneste tre år, og elpriserne følger trop. Energipriserne ventes at forblive på et højt niveau og at stige yderligere over tid. Kommissionens seneste *Handlingsplan for energieffektivitet* viser, at der er solide økonomiske argumenter, der taler for en politik, der effektiviserer den samlede ressourceanvendelse, selv uden at tage de ledsagende emissionsreduktioner i betragtning.

Konsekvensanalysen viser, at EU-handling for at håndtere klimaændringerne vil øge EU's energiforsyningsikkerhed betydeligt. Olie- og gasimporten vil hver især falde med ca. 20 % inden 2030 i forhold til en situation, hvor man lader stå til. Ved at integrere klima- og energipolitikken sikres det, at de supplerer hinanden.

Indgriben over for klimaændringerne vil også formindske luftforureningen. F.eks. vil en reduktion af CO₂-emissionerne i EU med 10 % inden 2020 medføre enorme sundhedsmæssige fordele (anslået til 8-27 mia. EUR). En sådan politik vil derfor gøre det lettere at opfylde målsætningerne for EU's luftforureningsstrategi.

Tilsvarende fordele findes i andre lande. Inden 2030 ventes USA, Kina og Indien at importere mindst 70 % af deres olie. Geopolitiske spændinger kan opstå, efterhånden som ressourcerne bliver mere og mere knappe. Samtidig er luftforureningen stigende, især i udviklingslandene. En nedbringelse af drivhusgasemissionerne i andre lande vil forbedre deres energiforsyningsikkerhed og luftkvalitet.

5. HANDLING I EU

a) Fastsættelse af emissionsreduktionsmål

Der er stadig et stort potentiel for nedbringelse af drivhusgasemissionerne i EU. EU's strategiske energiredegørelse foreslår foranstaltninger, som vil frigøre meget af dette potentiel. Desuden vil de foranstaltninger, der er iværksat under det europæiske klimaændringsprogram og andre politikker, som er under gennemførelse, fortsætte med at frembringe emissionsreduktioner efter 2012.

EU kan kun opfylde sine klimamålsætninger ved at søge at indgå en international aftale. EU's interne indsats har vist, at det er muligt at reducere drivhusgasemissionerne uden at bringe den økonomiske vækst i fare, og at de nødvendige teknologier og politiske instrumenter allerede findes. EU vil fortsætte med at træffe interne foranstaltninger for at bekæmpe klimaændringerne. Derved vil EU kunne gå i front i de internationale forhandlinger.

Rådet bør beslutte, at EU og dets medlemsstater skal foreslå en 30 % reduktion af de udviklede landes drivhusgasemissioner inden 2020 som led i en international aftale om begrænsning af den globale opvarmning til 2° C over det førindustrielle niveau. Indtil der er indgået en international aftale, og uden at det berører EU's position i internationale forhandlinger, bør EU allerede nu påtage sig en ensidig forpligtelse til at gennemføre mindst en 20 % reduktion af drivhusgasemissionerne senest i 2020 i forhold til 1990-emissionsniveauet gennem EU's emissionshandelsordning (EU ETS), andre klimapolitikker og energipolitiske initiativer. Dette vil være et signal til

den europæiske industri om, at der vil blive en betydelig efterspørgsel efter emissionskvoter efter 2012, og vil give et incitament til at foretage investeringer i emissionsreduktionsteknologier og kulstoffattige alternative energikilder.

b) Foranstaltninger som resultat af EU's energipolitik

I overensstemmelse med EU's strategiske energiredegørelse vil følgende konkrete skridt sikre et konkurrencedygtigt og mere bæredygtigt og forsyningssikkert energisystem og en betydelig reduktion af drivhusgasemissionerne i EU inden 2020:

- forbedring af EU's energieffektivitet med 20 % senest i 2020
- forøgelse af andelen af vedvarende energikilder til 20 % senest i 2020
- vedtagelse af en miljømæssigt sikker politik for udskillelse og underjordisk lagring af kulstof, herunder opførelse af tolv demonstrationsanlæg i fuld skala i Europa senest i 2015.

c) Styrkelse af EU ETS

45 % af EU's CO₂-emissioner er omfattet af EU ETS. En større andel bør være omfattet fra og med 2013. Mindst følgende muligheder for styrkelse af ordningens rolle bør overvejes i forbindelse med revisionen af EU ETS:

- tildele kvoter for mere end fem år med henblik på at sikre forudsigelighed i langsigtede investeringsbeslutninger
- udvide ordningen til at gælde for andre gasser og sektorer
- anerkende udskillelse og underjordisk lagring af kulstof
- harmonisere tildelingsprocessen i alle medlemsstater for at sikre en ufordrejet konkurrence i hele Europa, herunder gennem en mere udstrakt brug af auktioner
- sammenkæde EU ETS med tilsvarende obligatoriske ordninger (f.eks. i Californien og Australien).

d) Begrænsning af transportemissioner

Transportemissionerne i EU er fortsat med at vokse og har opvejet en stor del af de opnåede reduktioner inden for affalds-, fremstillings- og energisektoren. For at løse problematikken med transportemissioner:

- bør Rådet og Parlamentet vedtage Kommissionens forslag om at inkludere luftfarten i EU ETS
- bør Rådet vedtage Kommissionens forslag om at sammenkæde afgifterne på personbiler med deres CO₂-emissionsniveau
- vil yderligere foranstaltninger til nedbringelse af CO₂-emissionerne fra biler blive foreslået i en kommende meddelelse med det sigte som led i en bred og

sammenhængende approach at nå målet om 120 g CO₂/km i 2012. Mulighederne for yderligere reduktioner efter 2012 vil også blive undersøgt

- bør efterspørgselsorienterede foranstaltninger som dem, der er opstillet i hvidbogen om den europæiske transportpolitik frem til 2010 og revisionen af den, styrkes
- bør drivhusgasemissionerne fra vejgodstransporten og skibsfarten begrænses yderligere under hensyntagen til den internationale dimension
- skal livscyklusemissionerne af CO₂ i transportbrændstoffer reduceres, bl.a. ved at fremskynde udviklingen af bæredygtige biobrændstoffer, navnlig biobrændstoffer af anden generation.

e) **Drivhusgasemissionsreduktioner i andre sektorer**

Private boliger og erhvervsbygninger

Energianvendelsen i bygninger kan nedsættes med op til 30 % ved at udvide anvendelsesområdet for direktivet om bygningers energimæssige ydeevne og indføre EU-ydeevnekrav, der fremmer lavenergibygninger (som medfører udbredt anvendelse af disse senest i 2015). Da klimaændringerne vil påvirke de mindre gunstigt stillede dele af befolkningen, bør regeringerne føre en særlig energipolitik for det sociale boligbyggeri.

Ikke-CO₂-gasser

For at løse problemerne i forbindelse med emissioner af ikke-CO₂-drivhusgasser, som tegner sig for 17 % af emissionerne i EU, bør der foreslås en række foranstaltninger, bl.a.:

- styrkelse af gennemførelsen af foranstaltningerne under den fælles landbrugspolitik og EU's handlingsplan for skovbrug med det formål at reducere emissionerne fra EU's landbrug og fremme binding i biologisk materiale
- fastsættelse af grænser for methanemissioner fra gasmotorer og fra kul-, olie- og gasproduktionen eller inddragelse af disse i EU ETS
- yderligere restriktioner af eller forbud mod brug af fluorholdige gasser
- reduktion af emissionerne af dinitrogenoxid fra forbrænding og inkludering af disse emissioner fra store anlæg i EU ETS.

f) **Forskning og teknologisk udvikling**

Under Fællesskabets syvende rammeprogram er budgettet til miljø-, energi- og transportforskning for perioden 2007-2013 blevet øget til 8,4 mia. EUR. Dette beløb bør anvendes tidligt med henblik på at fremme udviklingen af rene energi- og transportteknologier til tidligst mulig anvendelse i praksis og på yderligere at øge kendskabet til klimaændringerne og deres virkninger. Derudover bør forskningsbudgettet igen forøges efter 2013, hvilket bør ledsages af en tilsvarende indsats på nationalt plan. Den strategiske handlingsplan for energiteknologi og

handlingsplanen for miljøteknologi bør gennemføres, og offentlig/private partnerskaber bør fremmes yderligere.

g) Samhørighedspolitik

De strategiske retningslinjer til sikring af samhørighed, der blev vedtaget i oktober 2006, fremmer bæredygtig transport og energi samt miljøteknologier og økologiske innovationer gennem finansiel bistand under strukturfondene og Samhørighedsfonden. Disse foranstaltninger bør inkluderes i de operationelle programmer.

h) Andre foranstaltninger

EU bør undersøge alle muligheder for at reducere drivhusgasemissionerne og for at sikre miljømæssig og økonomisk konsekvens i de foranstaltninger, der vedtages. Anden rapport fra ekspertgruppen på højt niveau om konkurrenceevne, energi og miljø påpegede, at alle potentielle politiske foranstaltninger, som kan give EU's handelspartnere det fornødne incitament til at træffe effektive foranstaltninger til at nedbringe drivhusgasemissionerne, bør analyseres¹.

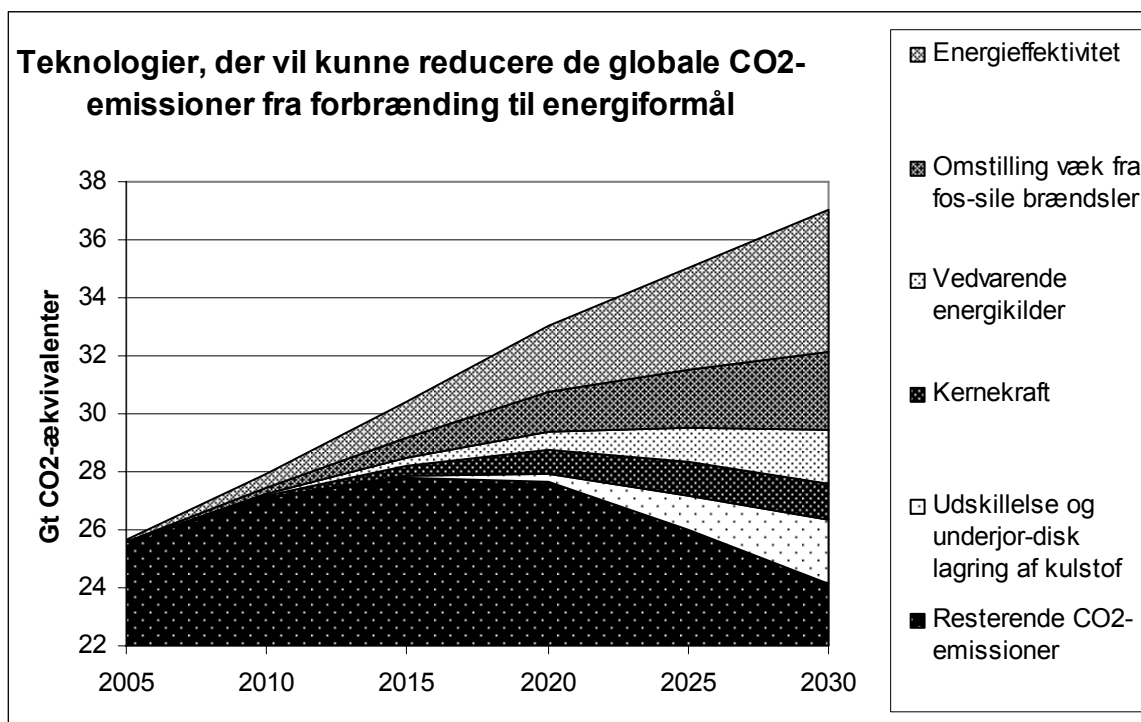
EU bør også yderligere øge bevidstheden i den brede offentlighed om, hvorledes borgernes handlinger indvirker på klimaændringerne, og engagere borgerne i indsatsen for at mindske denne indvirkning.

6. INTERNATIONAL HANDLING I DEN GLOBALE KAMP MOD KLIMAÆNDRINGERNE

Kampen mod klimaændringerne kan kun vindes gennem handling på globalt plan. Men for at opfylde 2° C-målsætningen skal de internationale drøftelser bevæge sig ud over retorikken og hen imod forhandlinger om konkrete forpligtelser. EU bør gøre opnåelse af enighed herom til sin internationale førsteprioritet og organisere sig selv på en sådan måde, at det fremlægger en fælles EU-holdning og –politik og en overbevisende og sammenhængende metode igennem de år, hvor denne indsats er nødvendig, således at EU lægger hele sin vægt bag dette projekt. Dette vil kræve forskellige arbejdsmetoder i form af koordinering og handling på internationalt plan.

Grundlaget for en sådan aftale er til stede. I lande som USA og Australien, som ikke har ratificeret Kyoto-protokollen, er der en voksende bevidsthed om farerne ved, at klimaændringerne fører til regionale initiativer om at begrænse drivhusgasemissionerne. Erhvervslivet anlægger i højere grad end nogle regeringer en langsigtet synsvinkel og er ved at blive en vigtig drivkraft i kampen mod klimaændringerne gennem krav om sammenhængende, stabile og effektive politiske rammer som ledetråd for investeringsbeslutninger. De fleste teknologier til reduktion af drivhusgasemissionerne enten findes allerede eller befinder sig på et avanceret forberedende stade og kan reducere emissionerne (se figur 1). Hvad der er behov for er støtte fra de største emissionslande til en langsigtet aftale, så det sikres, at de bringes i praktisk anvendelse og videreudvikles.

¹ I Kommissionens strategiske energirededgørelse, der vedtages samtidig med denne meddelelse, omtales handelspolitiske foranstaltninger, som bidrager hertil.

Kilde: JRC-IPTS, POLES

6.1. Handling i de udviklede lande

De udviklede lande tegner sig for 75 % af den nuværende akkumulering af industrielle drivhusgasser i atmosfæren og for 51 %, hvis skovrydningen (hovedsagelig i udviklingslande) medregnes. De har også den teknologiske og finansielle kapacitet til at reducere deres emissioner. De udviklede lande bør derfor yde den største indsats gennem det næste årti.

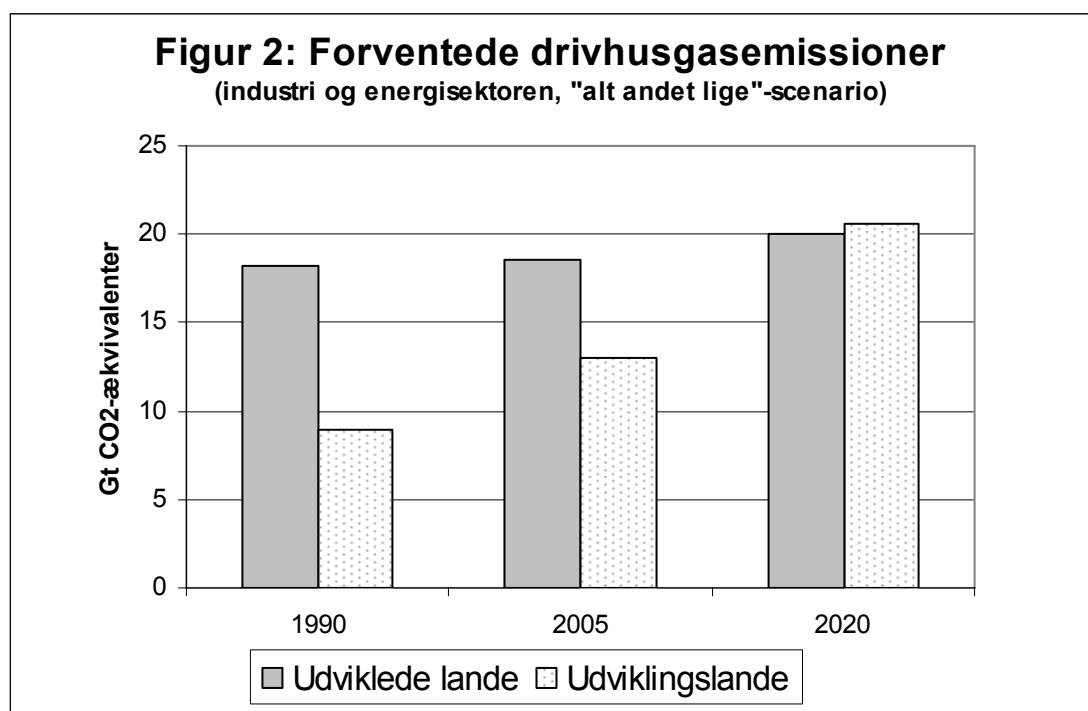
I endnu højere grad end EU har de udviklede lande, som ikke har ratificeret Kyoto, et betydeligt potentiel for at reducere deres drivhusgasemissioner. For at opfylde 2° C-målsætningen og som led i en international aftale for perioden efter 2012 bør EU foreslå, at de udviklede lande forpligter sig til at reducere deres emissioner med 30 % senest i 2020 i forhold til 1990-niveauet.

Emissionshandelsordninger vil være et centralt redskab til at sikre, at de udviklede lande kan nå deres mål på en omkostningseffektiv måde. Ordninger som EU ETS er under udvikling andre steder. Indenlandske handelsordninger med nogenlunde det samme ambitionsniveau bør sammenkædes, så udgifterne til at nå målene nedbringes.

Regelrammerne for tiden efter 2012 skal omfatte bindende og effektive regler for overvågning og håndhævelse af forpligtelserne, så der opbygges tillid til, at alle landene vil leve op til dem, og at der ikke vil forekomme tilbageskridt, som det for nylig har kunnet konstateres.

6.2. Handling i udviklingslandene

I den nærmeste fremtid bør de udviklede lande gribe massivt ind for at reducere deres emissioner. I takt med at udviklingslandenes økonomier og emissioner vokser i absolutte og relative tal, vil de senest i 2020 tegne sig for over 50 % af de globale emissioner (se figur 2). Yderligere indgriben alene fra de udviklede landes side vil derfor ikke blot miste sin effektivitet, men simpelthen ikke være tilstrækkelig, selv om så også deres emissioner blev reduceret drastisk. Det er derfor helt afgørende, at udviklingslandene, og især de større nye vækstøkonomier, begynder at reducere væksten i deres emissioner hurtigst muligt og nedbringer deres emissioner i *absolutte* tal efter 2020. Derudover bør der gøres en omfattende indsats for at bremse emissionerne som følge af afskovning. Dette er aldeles muligt uden at bringe den økonomiske vækst eller fattigdomsbekæmpelsen i fare. Økonomisk vækst og håndtering af drivhusgasemissionerne er fuldt forenelige størrelser. Konsekvensanalysen skønner, at det samlede BNP for udviklingslandene "med en klimapolitik" i 2020 kun vil være en ubetydelig brøkdel (1 %) lavere end BNP "uden en klimapolitik". I realiteten er forskellen endnu mindre, formentlig endog negativ, fordi den ikke tager højde for fordelene ved undgåede klimaændringsskader. Igennem samme periode ventes BNP at blive fordoblet i Kina og Indien og at stige med omkring 50 % i Brasilien. Vi vil være mere overbevisende i vores bestræbelser på at få udviklingslandene til at gribe ind, hvis alle de største emissionslande blandt de udviklede lande reducerer deres emissioner betydeligt.

Kilde: JRC-IPTS, POLES

Mange udviklingslande gør allerede gennem politikker begrundet i økonomiske, forsyningssikkerhedsmæssige eller lokale miljømæssige forhold en indsats, som medfører en væsentlig opbremsning i stigningen i deres drivhusgasemissioner. Der er mange politikvalg for udviklingslandene, hvor fordelene opvejer omkostningerne.

- Finde en løsning på den lave produktivitet i energianvendelsen og opnå derved at mindske de voksende bekymringer over energiomkostningerne og forsyningssikkerheden.
- *Vedvarende energikilder* er ofte omkostningseffektive, herunder til at opfylde elektricitetsbehovet i landdistrikter.
- *Luftkvalitetspolitikken* forbedrer folkesundheden.
- *Methan* opfanget fra deponeringsanlæg, kullejer, organisk affald under nedbrydning og andre kilder er en billig energikilde.

Sådanne politikker kan styrkes gennem en udveksling af god praksis inden for politikformulering og planlægning og teknologisamarbejde. Derved vil udviklingslandene kunne spille en større rolle i den globale reduktionsindsats. EU vil videreføre og intensivere sine samarbejdsbestræbelser på dette felt.

Der er forskellige muligheder for få udviklingslandene til at gribe til yderligere handling.

a) En ny approach i forhold til mekanismen for bæredygtig udvikling

Kyoto-protokollens mekanisme for bæredygtig udvikling ("Clean Development Mechanism" (CDM)) bør strømlines og udbygges. Mekanismen for bæredygtig udvikling genererer på nuværende tidspunkt kreditter til investeringer i emissionsreduktionsprojekter i udviklingslande, som kan benyttes af de udviklede lande til at opfylde deres mål, idet den genererer betydelige kapitalstrømme og teknologioverførsler. Mekanismens anvendelsesområde kunne udvides til at omfatte hele nationale sektorer, der genererer emissionskreditter, hvis hele den pågældende nationale sektor overstiger en på forhånd fastsat emissionsstandard. En udvidet mekanisme kan dog kun fungere, hvis der er en øget efterspørgsel efter kreditter, og dette vil kun ske, hvis de udviklede lande påtager sig betydelige reduktionsforpligtelser.

b) Forbedret adgang til finansiering

Investeringer i ny elproduktionskapacitet i udviklingslandene ventes at nå op på mere end 130 mia. EUR årligt med henblik på at støtte den økonomiske vækst. Langt størstedelen af disse ressourcer vil blive tilvejebragt af de største udviklingslande selv. Dette nye udstyr vil være i drift i adskillige årtier og vil være bestemmende for drivhusgasemissionerne ud over 2050. Det bør være det allernyeste udstyr og frembyder derfor en enestående lejlighed til at reducere emissionerne i udviklingslandene.

En kraftig reduktion af CO₂-emissionerne i elkraftsektoren forudsætter en yderligere investering på omkring 25 mia. EUR årligt. Dette finansieringsgab kan hverken dækkes via mekanismen for bæredygtig udvikling, selv om den udvides som foreslået ovenfor, eller via udviklingsbistand. I stedet kræver det en kombination af mekanismen for bæredygtig udvikling, udviklingsbistand, innoverende finansieringsmekanismer (som f.eks. Verdensfonden for Energieffektivitet og Vedvarende Energi), målrettede lån fra de internationale finansieringsinstitutioner og

en indsats fra de udviklingslande, der har midlerne. Jo tidligere dette finansieringsgab dækkes, jo mindre vil emissionerne fra udviklingslandene vokse.

c) Sektorinitiativer

En anden mulighed er at indføre sektordækkende emissionshandel på virksomhedsniveau inden for sektorer, hvor der er kapacitet til at overvåge emissionerne og sikre regeloverholdelsen, især inden for energiintensive sektorer som elkraftproduktion, aluminium, jern, stål, cement, raffinaderier og papirmasse og papir, hvoraf de fleste befinder sig i international konkurrence. Sådanne ordninger skulle enten være globale eller nationale; hvis der er tale om nationale ordninger, bør sådanne ordninger i udviklingslande være knyttet til ordninger i de udviklede lande, idet de fastsatte mål for hver omfattet sektor gradvis gøres strengere, indtil de svarer til dem, der er fastsat i de udviklede lande. Dette vil også begrænse forekomsten af overførsel af højemissionsanlæg fra lande, hvor de er underkastet reduktionsforpligtelser, til lande, hvor dette ikke er tilfældet.

d) Kvantificerede emissionsgrænser

Lande, der når et udviklingsstade, der svarer til de udviklede landes, bør påtage sig reduktionsforpligtelser, der modsvarer deres udviklingsstade, deres emissioner pr. indbygger, deres potentielle til at reducere emissionerne og deres tekniske og finansielle kapacitet til at gennemføre yderligere emissionsbegrænsninger og reduktionsforanstaltninger.

e) Ingen forpligtelser for de mindst udviklede lande

De mindst udviklede lande vil lide i uforholdsmæssig høj grad under virkningerne af klimaændringerne. På grund af deres lave drivhusgasemissionsniveau bør de ikke være underlagt obligatoriske emissionsreduktioner. EU vil yderligere udbygge sit samarbejde med de mindst udviklede lande for at hjælpe dem med at løse klimaudfordringerne, bl.a. gennem foranstaltninger til forbedring af fødevarerikigheden, kapaciteten til at overvåge klimaændringer, risikostyringen i forbindelse med katastrofer samt katastrofeberedskabet og katastrofebistanden. Selv om udviklingsbistanden skal integrere elementer fra klimapolitikken, vil der være behov for yderligere støtte, hvis de mest sårbare af disse lande skal kunne tilpasse sig klimaændringerne. EU og andre bør desuden hjælpe dem til at opnå udvidet adgang til mekanismen for bæredygtig udvikling.

6.3. Yderligere elementer

En fremtidig international aftale bør desuden omfatte følgende elementer:

- De teknologiske ændringer forudsætter et udbygget *internationalt forsknings- og teknologisamarbejde*. EU bør optrappe sit forsknings- og teknologisamarbejde med tredjelande betydeligt. Dette bør omfatte etablering af teknologidemonstrationsprojekter i stor skala i centrale udviklingslande, især inden for udskillelse og underjordisk lagring af kulstof. Det internationale forskningssamarbejde bør også medvirke til at kvantificere de regionale og lokale følgevirkninger af klimaændringerne samt til at udvikle passende tilpasnings- og

afbødningsstrategier. Endvidere bør det også belyse samspillet mellem oceanerne og klimaændringerne.

- Emissioner, der følger af nettotab af skovdække, må og skal ophøre totalt inden for to årtier, og udviklingen må og skal vendes derefter. Mulighederne for at *håndtere afskovningen* omfatter en effektiv international og national skovpolitik understøttet af økonomiske incitamenter. Der er behov for pilotprojekter i stor skala snarest muligt for at undersøge effektiviteten i metoder, der kombinerer en national indsats med international støtte.
- Foranstaltninger, der kan hjælpe landene med at tilpasse sig de uundgåelige følgevirkninger af klimaændringerne, skal være en integreret del af den fremtidige globale klimaaf tale. Nødvendigheden af at foretage tilpasninger til virkningerne af klimaændringerne bør inkorporeres i offentlige og private investeringsbeslutninger. Med udgangspunkt i gennemførelsen af EU's handlingsplan for klimaændringer og udvikling, som tages op til nyvurdering i 2007, bør EU udbygge sin allianceopbygning med udviklingslandene inden for tilpasning til og afbødning af klimaændringerne.
- En *international aftale om energieffektivitetsstandarder*, der forpligter de førende udstyrsproducerende lande, vil være til fordel for markedsadgangen og bidrage til at reducere drivhusgasemissionerne.